

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти

Кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
інтернатури за фахом „Стоматологія”
(семінарські заняття) субспеціальність
«Ортопедична стоматологія»

ЛЬВІВ-2016

УДК 616.31(07.07)

М 545

Методичні розробки підготували викладачі кафедри хірургічної та ортопедичної стоматології ФПДО:

зав.кафедри, д.мед.н., професор **Ю.В. Вовк**

к.м.н., асистент **А.В. Палій**

асистент **С.М. Регада**

Відповідальний за випуск:

Проректор з навчальної роботи ЛНМУ імені Данила Галицького, професор **Гжегоцький М.Р.**

Рецензент:

Професор кафедри ортопедичної стоматології **Макеєв В.Ф.**

Методичну розробку з інтернатури обговорено
на методичному засіданні кафедри від „___” _____ 2016 р.,
протокол №__.

Завідувач кафедрою

проф. **Вовк Ю. В.**

Методичну розробку з інтернатури схвалено
на засіданні методичної комісії ФПДО від „___” _____ 2016 р.,
протокол №__.

Голова методичної комісії

доц. **Січкоріз О.Є.**

Методична розробка інтернатури за фахом „Стоматологія” складена на підставі типового навчального плану та програми спеціалізації (інтернатури) випускників вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації за фахом „Стоматологія”, затверджена МОЗ України 08.08.2013р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Інтернатура зі спеціальності „Стоматологія” є одною із форм безпосередньої післядипломної освіти лікарів-інтернів.

Основною метою інтернатури за фахом „Стоматологія” є підготовка лікаря-інтерна до роботи в лікувально-профілактичних закладах системи охорони здоров'я на посадах, які передбачені типовими номенклатурними таблицями та освітньо-кваліфікаційною характеристикою лікаря-спеціаліста.

Програма передбачає вивчення 3 основних курсів, які необхідні лікарю-стоматологу для його професійної діяльності з базовим, етапним та заключним контролем. До додаткових включені курси: особливо небезпечні інфекційні хвороби, медична інформатика, клінічна імунологія, медицина катастроф, клінічна фармакологія.

Після закінчення інтернатури проводиться атестація на визначення знань та вмінь лікаря-інтерна, яка включає в себе:

- контроль знань та вмінь за комп'ютерними тестуючими програмами, затвердженими МОЗ України;
- ліцензійний іспит „Крок-3”;
- оцінка знань та вмінь володіння практичними навичками;

Атестація проводиться в комісії, яка створена при Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького.

Інтернам, які успішно складають іспит, видається сертифікат „Лікаря спеціаліста” встановленого зразка (наказ МОЗ України № 359 від 19.12.1997р.).

№	Тема заняття	Години
	Анатомо-функціональна будова ЗЩС.	2
	Матеріали, що використовуються в практиці ортопедичної стоматології.	2
	Тестове опитування.	2

ЗМІСТ ТЕМ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (теми реферативних повідомлень та напрямки дискусій)

Семінарське заняття № 1 Анатомо-функціональна будова ЗЩС.

Навчальна мета заняття: сформувати у лікарів-слухачів знання про функціональну анатомію зубощелепової системи.

Теми реферативних повідомлень:

1. Кісткова основа жувального апарату
2. Зуби і зубні ряди
3. Будова і функція пародонту
4. Прикуси
5. Скренево-нижньощелепний суглоб
6. М'язи жувального апарату
7. Будова слизової оболонки порожнини рота

Короткий зміст заняття:

Пародонтом називають комплекс тканин, які оточують зуб і тісно пов'язані між собою генетично, морфологічно і функціонально. Цей комплекс включає ясна, кісткову тканину альвеоли, періодонт і тканини зуба.

Скренево-нижньощелепний суглоб (СНШС) – парний, комбінований, рухи в ньому здійснюються одночасно.

Кожен суглоб утворений суглобною западиною, суглобною головкою, суглобним горбком, внутрішньо-суглобовим диском та капсулою.

М'язи, що діють спільно в одному напрямку, називають синергістами. М'язи, які протидіють один одному – антагоністами.

За функцією всі жувальні м'язи поділяють на три групи:

1. м'язи-піднімачі; 2. М'язи-опускачі; 3. М'язи, що висувають нижню щелепу.

Однак м'язи рідко скорочуються ізольовано. Переважно, коли функціонує один м'яз, одночасно функціонують й інші, рухи координуються й поєднуються.

До групи м'язів-піднімачів відносяться: власне жувальні, скроневі, внутрішні крилоподібні м'язи

До групи м'язів-опускачів нижньої щелепи відносяться щелепно-під'язиковий, підборідково-під'язиковий та переднє черевце двочеревного м'яза.

До групи м'язів, які висувають нижню щелепу, відносять зовнішні крилоподібні м'язи.

М'язи жувальної групи діють спільно. В кожному русі нижньої щелепи одночасно беруть участь агоністи (м'язи, які визначають головний напрям у русах щелепи), синергісти та антагоністи. Так, для піднімання нижньої ще-

лепи недостатньо скорочення лише м'язів-піднімачів. Одночасно починають скорочуватися і м'язи-опускачі, гальмуючи дію піднімачів. Таким чином забезпечується плавність і точність рухів.

Коли жувальні м'язи тонічна скорочені, тобто мінімально напружені, вони перебувають у стані відносного фізіологічного спокою. При цьому довжина кожного м'яза більша, ніж при його скороченні, нижня щелепа немов відвисає і між зубними рядами утворюється щілина 2-3 мм.

Напрямки дискусії:

1. Фактори, що обумовлюють стійкість зубних рядів
2. Оклюзійна поверхня зубів
3. Оклюзія, артикуляція
4. Біомеханіка нижньої щелепи
5. Жування, ковтання.

Семінарське заняття № 2

Матеріали, що використовуються в практиці ортопедичної стоматології.

Навчальна мета заняття: поглиблення знань з класифікації матеріалів, які застосовуються в ортопедичній стоматології, відбиткових та моделювальних матеріалів.

Теми реферативних повідомлень:

1. Види гідроколоїдних відбиткових матеріалів
2. Види силіконових відбиткових матеріалів
3. Види твердих відбиткових матеріалів
4. Полівінілсилоксанових відбиткових матеріалів
5. Методики зняття відбитків еластомерними відбитковими матеріалами
6. Моделювальні матеріали, які застосовують в ортопедичній стоматології

Короткий зміст заняття:

В ортопедичній стоматології виділяють три типи робочих матеріалів:

- 1) Відбиткові матеріали
- 2) Основні (конструкційні) матеріали
- 3) Допоміжні

Класифікація відбиткових матеріалів

Еластомерні матеріали	Гідроколоїди	Інші матеріали
А-силікони	агар-агарові	Термопластичні
С- силікони	альгінатні	Метакрилові
поліефіри		цинкооксидевгенольні
полісульфіти		інші

До Основних матеріалів належать:

- 1) Пластмаси
- 2) Фарфорові маси
- 3) Штучні зуби
- 4) Метали і сплави

Допоміжні матеріали:

1. Відтискні матеріали
2. Моделювальні матеріали.
3. Легкоплавкі сплави.
4. Формувальні та вогнетривкі матеріали
5. Флюси і вибілювачі.
6. Припої
7. Абразивні матеріали.
8. Розділювальні лаки.
9. Стоматологічні цементи.

Напрямки дискусії.

1. Класифікація пластмас в залежності від призначення.
2. Технологія використання пластмас гарячої полімеризації
3. Технологія використання пластмас холодної полімеризації
4. Вимоги до металів і сплавів, які використовуються в ортопедичній стоматології.
5. Основні технологічні властивості конструкційних металів.
6. Корозія, її види.
7. Типи сплавів - механічна суміш, твердий розчин, хімічна сполука.

Література

1. Аболмасов Н.Г., Аболмасов Н.Н., Бычков В.А., Аль-Хаким А. Ортопедическая стоматология. – Смоленск, 2000. – 575с.
2. Автоматизована атестаційна система для атестації лікарів, провізорів, медичних працівників / Київ. – 2001.
3. Азбука СПИДа. / Пер. с англ. (под. ред. Адлера).– М.: Мир, 1991.– 168с.
4. Біда В., Павленко М., Біда О. Мостоподібні конструкції зубних протезів. – Львів.: Галдент, 2007. – 83с.
5. Біда В.І. Патологічне стирання твердих тканин зубів та основні принципи його лікування // Навчально-методичний посібник. – Київ. – 2002. – 93с.
6. Біда В.І., Клочан С.М. Заміщення дефектів зубних рядів сучасними конструкціями знімних протезів. – Львів, 2009. – 152с.
7. Васильев М.А., Беда В.И., Гурин П.А. Физиологический отклик на состояние поверхности металлических дентальных имплантатов. – Львів, 2010. – 115с.
8. Вовк Ю.В. Вибір методу знечулення при санації ротової порожнини у пацієнтів з різними психо-невротичними статусом в умовах поліклініки. Автореф. Дис. докт. мед. наук, Москва, 1992.
9. Вовк Ю.В., Палков Т.А. Відбиткові матеріали, які застосовують в ортопедичній стоматології / Львів. – 2002.
10. Вовк Ю.В., Палков Т.А. Матеріали для постійної та тимчасової фіксації незнімних ортопедичних конструкцій / Львів. – 2002.
11. Гумецький Р.А., Завадка О.Є., Рожко М.М., Січкорізі Л.М. Психологічна і медикаментозна підготовка пацієнтів у стоматологічній практиці. – Львів, 2000. – 233с.
12. Жулев Е.К. Несъемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника. – Н. Новгород, 1995. – 365 с.
13. Жулев Е.К. Частичные съемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника. – Н. Новгород: Из-воНГМА, 2000. – 425 с.
14. ЖулевЕ.Н. Несъемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника 2-е издание Нижний Новгород 1998.
15. Коновалов А.П., Курякина Н.В., Митин Н.Е., Фантомный курс ортопедической стоматологии./ Под ред. проф. В.Н. Трезубова- М. Медицинская книга. Н.Новгород. Изд-во НГМА, 2001, 341 С.
16. Кононенко Ю.Г., Рожко Н.М., Рузин Г.П. Местное обезболивание в амбулаторной стоматологии.– Киев: Книга плюс, 2001. – 320с.
17. Копейкин В.Н. Ошибки в ортопедической стоматологии.– М.: Триада-Х, 1998. – 174с.

18. Король М.Д. Пропедевтика ортопедичної стоматології. Вінниця, Нова книга, 2009, с. 197-198, 240 с.
19. Левітов О.М., Рубаненко В.В., Король М.Д. Щелепно-лицева ортопедія/ Курс лекцій. – Полтава, 1995. – 79 с.
20. Леманн К.М., Хельвиг Э. Основы терапевтической и ортопедической стоматологии, 1-е издание Львов 1999.
21. М.М.Рожко, Т.М.Михайленко, В.С.Онищенко Довідник з ортопедичної стоматології. – Київ, «Книга плюс». – 2004. - 291с.
22. Міщенко В.П. Силенко Ю.І., Рубаненко В.В., Жукова І.О. Функціональна діагностика в ортопедичній стоматології. – Полтава, 1996. – 26с.
23. Нідзельський М.Я. Механізми адаптації до зубних протезів.– Полтава, 2003.– 115с.
24. Онищенко В.С., Беда В.И., Овчаренко А.Н., Тодорович М. Возмещение дефектов зубных рядов цельнолитыми конструкциями несъемных зубных протезов. Часть 3. Особенности получения оттисков на клинических этапах изготовления цельнолитых конструкций зубных протезов // Клиническая стоматология - 2000. - № 3. - Р.74-77.
25. Петросов Ю.А., Калпакьянц О.Ю., Сеферян Н.Ю. Заболевания височно-нижнечелюстного сустава. – Краснодар, 1996. – 320с.
26. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія.– К.: Книга плюс, 2003.– 486с.
27. Скоков А.Д. Сплавы в ортопедической стоматологии // Новое в стоматологии для зубных техников - 1998.-№ 1.-С.28-39.
28. Тестові завдання з ортопедичної стоматології (під редакцією проф. Біди В.І., доц. Дорошенко О.М.). –Київ, 2012. – 244с.
29. Трезубов В.Н., Штейнгарт М.З., Мишнев Л.М Ортопедическая стоматология. Прикладное материаловедение: Учебник для медицинских вузов. – С.Пб.: Специальная литература, 1999. – 324 с.
30. Цимбалистов А.В., Козицына С.И., Жидких Е.Д., Войтяцкая И.В. Оттисковые материалы и технологии их применения. – Санкт-Петербургский институт стоматологии, 2001. – 92с.
31. Чибисова М.А., Поздняк-Чучман В.В. Цифровая рентгенография в практической стоматологии // Санкт-Петербургский институт стоматологии, 2001. – 48с.
32. Шарова Т.В., Рогожников Г.И., Сидоренко И.В. Факторы нарушения окклюзии и методы ее нормализации. – Пермь, 1990.– 227с.
33. Шварц А.Д. Биомеханика и окклюзия зубов. – М.: Медицина, 1994. – 203с.
34. Щербаков А.А., Гаврилов Е.И., Трезубов В.Н., Жулев Е.Н. Ортопедическая стоматология. – С.Петербург, 1997. – 568с.